

KASTAMONU ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE BULUNAN TAŞ ESERLERDEKİ MOTİFLERİN TAKI TASARIMINA YANSIMALARI

THE REFLECTIONS OF THE MOTIFS IN THE STONE ARTIFACTS FOUND IN THE KASTAMONU ARCHAEOLOGY MUSEUM ON JEWELRY DESIGN

Birsen ERGÜN*-Fatma YETİM**

ÖZ: Kastamonu çeşitli medeniyetlerin kesişim noktası olmuş, kültürel çeşitliliği olan bir yerleşim merkezidir. Şehirde bulunan Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ndeki eserler bu uygarlıkların izlerini taşımaktadır. Müzede yer alan taş eserlerin büyük çoğunluğu müzenin bahçesi ve iç mekânda iki ayrı salonda sergilenmektedir. Müzede bölgeden elde edilen aslan heykelleri, mezar stelleri ve lahitlerin yanı sıra; sütun, sütun kaidesi, sütun başlığı ve alınlık gibi mimari yapı elemanları yer almaktadır. Mezar taşları ve mimari parçalarda uygulanan taş işçiliğinde oyma, kazıma ve kabartma teknikleri kullanılmış; süsleme öğeleri olarak ise bitkisel, hayvansal, geometrik motifler ve insan figürlerine yer verilmiştir. Bu çalışmanın genel amacı; Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde yer alan taş eserlerden steller, lahitler ve mimari parçalar üzerindeki motif özelliklerinin belirlenmesi, motiflerden esinlenerek takı tasarım ve uygulamalarının yapılmasıdır. Ayrıca eserlerin çizimlerinin yapılması yoluyla bozulmalara karşı kalıcı bir görsel kayıt oluşturulması ve eserlerde yer alan motif özelliklerinin günümüze aktarılmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Araştırmanın evrenini Kastamonu Arkeoloji Müzesi taş eserleri, örneklemini ise müzeden random yoluyla seçilen lahit, stel ve mimari parçalar üzerindeki motifler oluşturmaktadır. Çalışmanın amaçları doğrultusunda tasarımlarda kullanılacak motifler için belirlenen eserlerin ölçekli fotoğraf çekimi yapılmış, envanter formları incelenmiş ve müze görevlilerinden eserler hakkında bilgiler alınmıştır. İnceleme doğrultusunda seçilen 8 eser rhinoceros çizim programında çizilmiş, üzerlerinde bulunan motifler kullanılarak 8 adet takı tasarlanmış, kuyumculuk ve seramik yüzey kabartma teknikleri kullanılarak tasarımlar uygulanmıştır. Çalışma taş eserlerindeki motiflerin takı tasarımı bağlamında ele alınmasıyla, yerel arkeolojik mirasın çağdaş sanat ve tasarım uygulamalarıyla ilişkilendirilmesine yönelik literatüre özgün ve disiplinler arası bir katkı sunmaktadır. Araştırmada temel hedef; Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ndeki taş eserlerin motif özelliklerinin gelecek kuşaklara aktarımının ve motiflerin günümüzdeki öneminin korunmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Kastamonu Arkeoloji Müzesi, Takı, Tasarım, Motif, Kuyumculuk

ABSTRACT: *Kastamonu is a settlement center with cultural diversity, having been a crossroads of various civilizations. The artifacts in the Kastamonu Archaeology Museum bear the traces of these civilizations. The majority of the stone artifacts in the museum are displayed in two separate halls, one in the museum's garden and the other inside. The museum houses lion*

* Dr. Öğr. Üyesi-Kastamonu Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü/Kastamonu- bergun@kastamonu.edu.tr (Orcid: 0000-0003-4331-757X)

** Prof. Dr.-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi El Sanatları Bölümü/Ankara- fatma.yetim@hbu.edu.tr (Orcid: 0000-0001-8312-8269)

sculptures, tomb steles, and sarcophagi obtained from the region, as well as architectural elements such as columns, column bases, column capitals, and pediments. The stonework on the tombstones and architectural fragments employs carving, engraving, and relief techniques; decorative elements include plant, animal, geometric motifs, and human figures. The general aim of this study is to determine the motif characteristics on the steles, sarcophagi, and architectural fragments in the Kastamonu Archaeology Museum, and to create jewelry designs and applications inspired by these motifs. Furthermore, the study aims to create a permanent visual record of the artifacts by making drawings to protect them from deterioration and to ensure that the motif characteristics found in the artifacts are preserved for future generations. The universe of this research consists of stone artifacts from the Kastamonu Archaeology Museum, and the sample comprises motifs on sarcophagi, steles, and architectural fragments randomly selected from the museum. To achieve the study's objectives, scaled photographs of the selected artifacts were taken, inventory forms were examined, and information about the artifacts was obtained from museum staff. Eight artifacts were drawn using the Rhinoceros drawing program, and eight pieces of jewelry were designed using the motifs found on them. These designs were then implemented using jewelry and ceramic surface relief techniques. By examining the motifs on stone artifacts within the context of jewelry design, this study offers a unique and interdisciplinary contribution to the literature on the relationship between local archaeological heritage and contemporary art and design practices. The main objective of the research is to ensure the transmission of the motif characteristics of the stone artifacts in the Kastamonu Archaeology Museum to future generations and to preserve the contemporary importance of these motifs.

Keywords: Kastamonu Archaeological Museum, Jewelry, Design, Motif, Jewellery

Giriş

Müzeler tarihi önemi olan sanatsal, kültürel, bilimsel eserleri koruma altına alan, eserlerin halkın hizmetine sunulmasını sağlayan, maddi kazanç amacı gütmeyen kurumlardır. Bu kurumlar kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarımı bakımından önemli bir işlev üstlenmektedirler. Müzecilik ilk olarak 1746 senesinde Fransa'da, geçmiş uygarlıklara ait eserlerin toplanarak korunması ve bakımının yapılması düşüncesi ile başlamıştır. Zaman içinde kralların saraylarda topladıkları eserleri halka sunma düşüncesi, günümüzdeki müzecilik anlayışının temelini oluşturmuştur. Bu amaçla dünyanın bilinen ilk resmi müzesi olan Lüksemburg Müzesi kurulmuştur. Orta çağ döneminde, saraylar, katedraller ve kiliseler önemli koleksiyoncular olarak öne çıkmıştır. Zenginler ve bilginler arasında koleksiyonerlik prestijli bir statü işareti olarak kabul edilmiştir. Özellikle heykeller, lahitler, kabartmalar, kutsal eşyalar ve sanat eserleri gibi değerli nesneler koleksiyoncular tarafından toplanmış ve korunmuştur. Toplanan bu eserlerin sadece kişilerin ilgisinden çıkarak toplumla paylaşma isteği ve bilgi aktarım aracı olarak görülmesi düşüncesi müzelerin açılmasını sağlamıştır (Kurşuncu, 2019: 7).

Müzeler koleksiyonlarının içeriklerine, ilgili oldukları bilim dalına, işlevlerine veya sergileme yöntemleri gibi özelliklerine göre sınıflandırılırlar. Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi, Sanat Müzesi, Teknoloji Müzesi, Kent Müzesi gibi içeriklerine göre sınıflandırılmış müzelere örnek olarak gösterilebilir.

Arkeoloji müzeleri, bilimsel kazılar sonucunda gün yüzüne çıkarılan tarihi eserlerin sergilendiği müze türleridir. Bu müzeler, arkeolojik buluntuların korunması, araştırılması ve kamuoyuyla paylaşılması amacıyla kurulmuş önemli kurumlardır. Arkeoloji müzelerinde sergilenen eşyalar çömlek, testi, kap gibi pişmiş toprak malzemeler, mezar taşları, mimari parçalar, çeşitli madeni eşyalar ve parçalar.

Çalışmaya konu olan Kastamonu Arkeoloji Müzesi, eser envanteri açısından Türkiye'nin seçkin müzeleri arasında önemli bir konuma sahiptir. Müzede bulunan eserler Kastamonu merkez ve ilçelerinden, ayrıca çevresindeki illerden toplanan eserlerden oluşmaktadır. Bu çalışmada, Kastamonu'da yaşamış uygarlıkların izlerini taşıyan eserlerde yer alan motiflerin takı tasarımı ve uygulamalarında kullanımı yoluyla geçmiş ile gelecek arasında bir bağ kurulması, söz konusu eserlerdeki motiflerin biçimsel ve anlamsal özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

1. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Hakkında Bilgiler

Kastamonu Arkeoloji Müzesi, Kastamonu il merkezi, ilçeleri ve çevre illerden derlenen arkeolojik eserlerden oluşmaktadır. 1952 yılında ziyarete açılan müze, Kastamonu şehir merkezindeki Cumhuriyet Caddesi üzerinde yer alan tarihi yapıda hizmet vermektedir.

1910 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Kastamonu Şubesi olarak inşa edilen ve tümüyle kesme taş kullanılarak yapılan müze binasının projesi, II. Türkiye Büyük Millet Meclisi binasını da tasarlayan Mimar Kemalettin Bey tarafından hazırlanmıştır. Koleksiyonundaki eser çeşitliliği ve sayısal zenginlik açısından Kastamonu Arkeoloji Müzesi, Türkiye'deki önde gelen arkeoloji müzeleri arasında yer almaktadır. Müzede 2020 yılı rakamlarıyla arkeolojik eser sayısı 1.674 sikke sayısı 31.496 olmak üzere toplam 33.170 eser bulunmaktadır (URL-2).

Müze koleksiyonunda Hitit, Frig, Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait eserlerin yanı sıra Candaroğulları ve Osmanlı dönemlerine ait objeler de yer almaktadır. Bu dönemlere ait eserler, müzenin ikinci katında kronolojik sıra gözetilerek vitrinlerde sergilenmektedir. Özellikle Hitit dönemine tarihlenen bronz kaplar ve rhytonlar, ziyaretçilerin dikkatini çeken eserlerlerdir. Devrekâni-Kınık kazısı, Taşköprü Pompeiopolis Antik Kenti kazısı ve Cide Türbetepe Tümülüsü kazılarında ortaya çıkarılan buluntular da sergileme vitrinlerinde yer almaktadır. Bunun yanı sıra, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 1925 yılında Kastamonu'ya gerçekleştirdiği ziyaretinde kullandığı bazı kişisel eşyalar, müze bünyesinde oluşturulan özel bir bölümde ziyaretçilerin ilgisine sunulmaktadır.

Müze binasının bahçesinde bölgede bulunmuş aslan heykelleri, mezar stelleri ve lahitlerin yanı sıra mimari unsurlara ait sütun, sütun başlığı, sütun kaidesi ve alınlık gibi taş eserler de sergilenmektedir (URL 2).

1.1. Lahit, Stel ve Mimari Parçalar Hakkında Genel Bilgiler

Lahit bir ya da daha fazla ölüyü gömmek için tasarlanmış, çeşitli malzemelerden yapılan, bezemeli ya da bezemesiz bir tekne ve kapaktan meydana gelen mezarlara denir. Lahitlerin ilk kullanımları M.Ö. 2686–2613’de Mezopotamya ve Mısır’da ortaya çıkar. Bu dönemde lahitlere pencereler ve kapılar eklenmiş olması yeniden dirilişe olan inanın olduğunu gösterir. Mısır’da gümüş ve altından insan şeklinde lahitler bulunmuştur. Lahit mezarların üretiminde ana malzeme olarak genelde yerel taş kullanılmıştır (Akçay, 2007: 22). Bunun dışında çeşitli taş türleri, kurşun, bronz veya alçı sıvanmış tahta malzemeler kullanılarak üretilmiştir. Özel durumlarda kullanılan granit ya da porfirin dışında taşlar arasında en değerli olan mermerdir. Roma Devleti topraklarının her yöresinde mermer çıkarılmaz bu nedenle ithal edilirdi (Koch, 2001:16).

Yunanca dikili duran blok anlamına gelen stel; tek parça taş ya da mermerden yapılmış, dikdörtgen formlu mezarın başına dikilen, ölen kişi hakkında bilgi veren levhalara denilmektedir. Mezar stelleri, üzerlerindeki yazıtlar aracılığıyla geride kalanlara bilgi aktaran, çeşitli motifler ve figürlerle süslenen; kişinin yaşamı boyunca sıkça kullandığı eşya veya silahların tasvir edildiği ve ölümsüzlüğünü simgelediği düşünülen taşlardır. Bu steller incelendiğinde, bireyin sosyal, dini ve ekonomik yaşamına dair önemli bilgiler edinilebilmektedir (Bağlıbel, 2018: 17).

Mimari parçalar arasında iyonik sütun başlığı, sütun kaidesi, friz parçası, konsol vb. yer almaktadır. Sütun, genellikle taş, mermer veya ahşap malzemeden imal edilen; kare, çokgen ya da dairesel kesitlere sahip olabilen, ince ve uzun biçimde, tek parça ya da birleşik parçalardan oluşan bir taşıyıcı elemandır. Genel olarak 3 bölümden oluşan sütun bölümleri; sütun başlığı, sütun gövdesi, sütun kaidesi olarak sayılabilir. Sütun başlığı, mimari yapılarda sütunların üst kısmında yer alan genellikle süsleme amaçlı kullanılan parçaya verilen isimdir. Yunan ve Roma döneminde sıklıkla kullanılmıştır. Çoğunlukla mermerden yapılan başlıkların yanı sıra taştan ve tahtadan yapılan başlıklar da mevcuttur. Dor, ion, koint şeklinde isimlendirilen üç tip sütun başlığı vardır. İon sütun başlığı bölümleri volüt, volüt gözü ve abaküsten meydana gelir. Volüt gözü rozetlerle süslenirdi. Volüt, ion tipi sütun başlıklarında görülen, sütun başlığının orta noktasından başlayıp giderek genişleyen bir sarmal yapının olduğu bezemedir. Kıvrımlar arasında stilize yaprak ve yumurta dizisi yer alır. İon sütun başlığı, ön yüz ve yan yüz olmak üzere iki cepheli olup, bu yüzeylerde yer alan farklı süslemeler, başlıklarda her iki yönde ayrı bakış algıları oluşturmaktadır (Kaya, 2017: 13).

Sütun Gövdesi, sütun başlığı ve kaidesi arasında yer alan bölüm. Üst üste dizilen elemanlardan ya da tek parça olabilir. Sütun Kaidesi, sütunların alt kısmında bulunan sütun gövdesini taşıyan, yükün eşit dağılımını sağlamak amacı ile yapılmış silindirik ya da prizmatik formdaki taşıyıcı tabana verilen isimdir. Friz Parçası, Antik Roma ve Yunan mimarilerinde yaygın

olarak kullanılan, taban kirişi ile çatı arasında yer alan kabartmalarla süslenmiş bir bölümdür. Konsol, mimaride, duvardan dışa doğru uzanan çıkıntıyı aşağıdan destekleyerek yük taşıyan yapı ögesidir (URL 3).

1.2. Lahit, Stel ve Mimari Parçaların Motif Özellikleri

Motif, Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre, yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına bir bütünlük sağlayan öğelerden her biridir. Motifler, kültürleri tanımlama, kimlikleri ortaya koyma ve geleneği yaşatma işlevlerine sahiptir. Ayrıca, bir bölgenin coğrafi ve yaşamsal koşulları, bitki örtüsü, yaşam biçimleri ve inanışlar gibi unsurlar, motiflerin biçimlenmesinde etkili olmaktadır (Cebeci, 2018: 14).

Araştırmada ele alınan taş eserlerin süsleme motifleri incelendiğinde; bitkisel, hayvansal, mitolojik, geometrik ve mimari motiflerin kullanıldığı görülmüştür. Bu motiflerin özellikleri aşağıda detaylandırılmıştır.

Kozalak: Çam ağacının meyvesi olan kozalak, tepesi koni şeklinde, alt kısmı yuvarlak formda odunsu bir yapıya sahiptir. Ölümsüzlüğü, doğurganlığı ve bereketi sembolize ettikleri düşünülen kozalaklar eski toplumların eserlerinde Tanrı ve Tanrıçalarla birlikte sembolize edilmiştir (Aksoy, 2022: 1137).

Palmet: Palmet pençeye benzeyen, bir sapa karşılıklı sıralanmış uzun yaprakları olan uçları kıvrık bir süsleme ögesidir. Şaman inançları ve İslamiyet'in kabulünden sonra, eserlerde görülen ağaç formları, tanrıya ulaşmaya aracılık etme veya sembolize etme amacıyla kullanılmıştır (Aygör ve Kara, 2018: 166).

Medusa: Boynunun altında düğüm şeklinde iki yılan ve başının üzerinde kanatları bulunan, dalgali ve gür saçlara sahip mitolojik kadın figürüdür. Medusa motifi, ait olduğu yapıyı kötü ruhlardan koruyacağı ve kötü bakışları engelleyeceği inancıyla koruyucu bir simge olarak tercih edilmiştir (Kolancı, 2020: 82).

Eller: El sıklıkla sözsüz iletişimde kullanılan sembolik bir motiftir. Farklı sembolik anlamları olan el, İlahi gücün ve insanın kendini ifade etme aracıdır. Kişinin iç dünyasının dışa yansıması olmasının yanı sıra; koruma, yaratma, dileme, güç, yemin, işaret etme ve anlaşma gibi çeşitli anlamları da bulunmaktadır (Aydın, 2022: 168).

Rozet: Girlandların boşluğuna yerleştirilen çiçek şeklindeki rozetlerin süsleme dışında dinsel anlamı da olduğu düşünülmekte çoğunlukla kurbanlık hayvan başları ile bağlantılı sunu kapları ya da tanrıya adak olarak yorumlanmaktadır (Yıldırım, 2020: 550).

Yumurta Frizi: Yunan-Roma mimarisinde yoğunlukla kullanılan yumurta-ok dizisi bezemeleri yarım daire formunda, dışa kavisli görünüşte bir silme üzerine yontulan ve sıklıkla kullanılan önemli bir mimari bezeme grubudur (Yurtsever, 2017: 253).

İnci-payet Dizisi: İnci ve çift payetlerden oluşan bu süsleme motifi çoğunlukla yumurta dizisinin alt kısmında kullanılır. Yumurta dizileri gibi farklı üsluplarda inci- payet dizileri bulunmaktadır (Kürüm, 2006: 13).

Girland: Erken dönemlerden itibaren mezar sanatında sıklıkla kullanılan yaprak, üzüm, çam kozalağı gibi çeşitli meyvelerin ve bitkisel motiflerin kurdeleler ile sıkıştırılıp birbirine bağlanması ile oluşturulan askı süslemeleridir. Antik dönemde eserlerde kullanılan bitkisel süslemelerin bereket ve zenginliği simgelediği, dinsel içerikli olduğu düşünülmektedir (Çetinkaya, 2011: 26).

Bukranion: Girlandlar arasında yer alan boğa, sığır veya öküz başı biçimindeki süsleme öğeleridir. Bu motifler, kurdelelerle bezenerek tanrıya sunulan kurbanı simgelemektedir (Diler, 1996: 12).

2. Takı Tasarım Süreci

Vücuda süs, inanç, büyü, korunma ve sosyal statüyü ifade etme gibi çeşitli amaçlarla takılan takılar, değerli metallerin yanı sıra kemik, ağaç, plastik ve ahşap gibi farklı malzemeler de kullanılarak da üretilmektedir. Her türlü malzeme sanatçının elinde estetik bir eser haline gelerek kişinin kıyafetini tamamlamakta ve birey hakkında önemli kültürel bilgiler sağlamaktadır. Takı üretim sürecinde eserin altyapısını oluşturan tasarım; bir proje veya eserin zihinde kurgulanmış formu olup, tasarım ilkeleri doğrultusunda oluşturulan ve henüz kesinleşmemiş ön taslak aşamasındaki çözümlemedir. Uygulama safhasının başarısını doğrudan etkileyen kritik bir evredir. Bu aşamada yürütülen planlı ve sistematik çalışmalar, üretim sürecinde meydana gelebilecek olumsuzlukların en aza indirilmesini sağlar.

Tasarım aşamasında öncelikle konu belirlenir ve gerekli araştırmalar yapılır; kişiye özel tasarımlarda kullanıcının özellikleri, ihtiyaçları ve beklentilerinin dikkate alınması, genel tasarımlarda ise dönemin estetik ve kültürel eğilimlerinin göz önünde bulundurulması gerekir. Bu aşamanın ardından malzeme ve teknik seçimi, tasarımın hem işlevselliği ve hem de görsel estetiğini destekleyecek şekilde yapılır. Ardından tasarımcı özgün eskizler oluşturarak form, denge, oran ve ritim gibi temel tasarım ilkeleri çerçevesinde tasarımın nihai şeklini belirler. Bu süreçte özgünlük ve uyum, tasarım sürecinin temel bileşenleri olarak ön plana çıkmakta ve tasarımın kullanıcı ile etkileşim düzeyini artırmaktadır.

3. Bulgular

Bu bölümde müzedeki eserlere ait envanter bilgilerinden oluşturulan bilgi formlarına ve eserlerdeki motif özelliklerinden yola çıkılarak tasarlanıp uygulanan takılara ait açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan literatür tarama ve alan çalışmaları sonucunda seçilen 8 adet taş eserin (Görsel 1,2,3,4,5,6,7,8) üzerindeki motifler incelenmiş ve bu motiflerden esinlenerek 8 adet takı tasarımı (Görsel 6,7,8,9,10,11,12,13) oluşturulmuştur. Söz konusu tasarımlar, geleneksel sanat anlayışıyla çağdaş tasarım yaklaşımlarını bir araya getirecek şekilde oluşturulmuştur. Uygulama sürecinde tasarımlar, yarı değerli taşlarla zenginleştirilmiş,

kuyumculuk ve seramik teknikleri doğrultusunda üretim süreçleri tamamlanmıştır. Her bir tasarım, esin kaynağı olan motifin estetik ve sembolik özelliklerini yansıtacak biçimde özgün bir biçimde yorumlanmıştır.

3.1. Kastamonu Arkeoloji Müzesinde Bulunan Taş Eserlerin Bilgi Formları

Bilgi Formu 1

Görsel 1: Mezar steli ve çizimi (Ergün, 2024).

Müze Envanter No: 34

Eserin Adı: Mezar Steli/Mermer

Dönemi: Roma

Ölçüsü: Yüksek:77cm, Gen:48cm Kal:13,5cm

Bulunduğu Yer: -

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

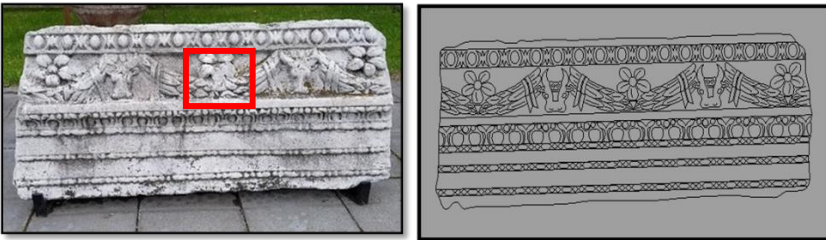
Müze Geliş Tarihi:15.04.1944

Müze Geliş Şekli: Satın alma

Müzedeki Yeri: Steller salonu

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Stelin alt kısmında -WDEOYPA yazısı yer almaktadır. Yazının üzerinde bir silme, silmenin üzerinde yaşam ve bereketi simgeleyen palmet motifleri ve ortasında buğday başağı şeklinde bitkisel motif bulunmaktadır. Üst kısım yuvarlak kemerli olarak yapılmıştır. Yan bölümde ve altta kırıklar vardır.

Bilgi Formu 2

Görsel 2: Friz parçası ve çizimi (Ergün, 2024).

Müze Envanter No:161

Eserin Adı: Friz Parçası/Mermer

Dönemi: Roma

Ölçüsü: Uz:138cm, Yük:66,5cm

Bulunduğu Yer: Taşköprü

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

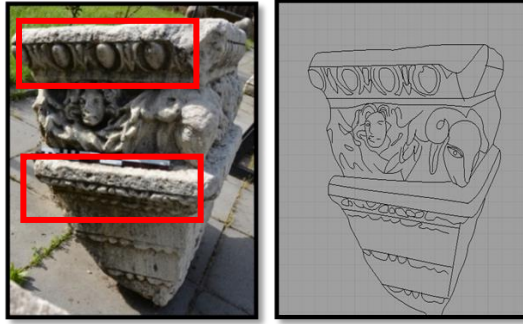
Müzeye Geliş Tarihi: -

Müzeye Geliş Şekli: Bağış

Müzedeki Yeri: Bahçe, güney girişi

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Alt bölümde inci-payet dizisi, yumurta frizi, ana sahnede girlandlı güç, bereket ve koruyuculuğu simgeleyen bukranion ve rozet motifleri, en üstte ise yumurta frizi bulunmaktadır.

Bilgi Formu 3

Görsel 3: Lahit parçası ve çizimi (Ergün, 2024).

Müze Envanter No: 159

Eserin Adı: Lahit Parçası/Taş

Dönemi: -

Ölçüsü: Yük:68cm. G: 71cm

Bulunduğu Yer: Taşköprü

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

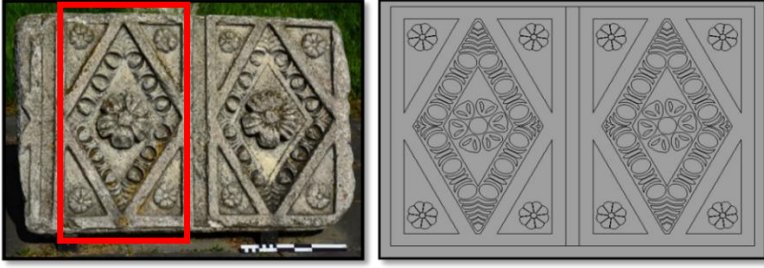
Müzeye Geliş Tarihi:

Müzeye Geliş Şekli: Bağış

Müzedeki Yeri: Bahçe, güney doğu orta

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Alt bölümündeki kısımda inci payet dizisi, ana sahnede zafer, bolluk, kutlama ve doğurganlık sembolü olarak kabul edilen girlandlı bukranion ve kötü ruhları uzaklaştırdığına inanılan Medusa, üst bölümde ise yumurta frizi yer almaktadır.

Bilgi Formu 4

Görsel 4: Mimari parça ve çizimi (Ergün, 2024).

Müze Envanter No: 160

Eserin Adı: Mimari Parça/Mermer

Dönemi: Roma

Ölçüsü: Uz:93, Yük: 60cm

Bulunduğu Yer: -

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

Müzeye Geliş Tarihi: -

Müzeye Geliş Şekli: Bağış

Müzedeki Yeri: Bahçe, güney doğu

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Dikdörtgen iki adet niş içerisinde yan yana iki eşkenar üçgen, onun iç kısmında rozet ve bu rozetin etrafında yumurta frizi, üçgenin her dört tarafında rozet motifleri bulunmaktadır.

Bilgi Formu 5

Görsel 5: Mezar steli ve çizimi (Ergün, 2024).

Müze Envanter No: 410

Eserin Adı: Mezar Steli, Taş

Dönemi: Roma

Ölçüsü: B:110 cm, En:41,5 cm Kal:11 cm

Bulunduğu Yer: Kornapa Köyü/Taşköprü

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

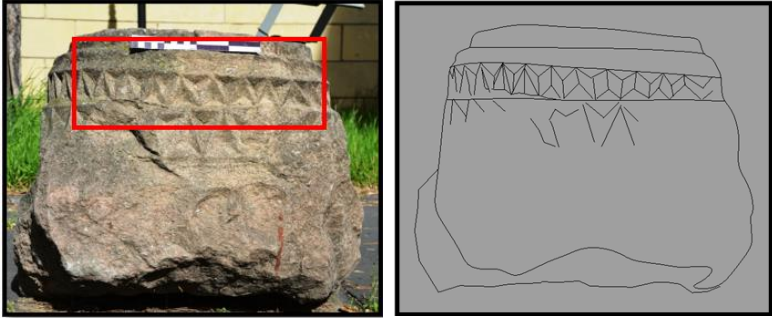
Müze Geliş Tarihi: 10.06.1971

Müze Geliş Şekli: Satın alma

Müzedeki Yeri: Taş eserler salonu

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Stel, üçgen alınlıklı olup köşe akroterlerle desteklenmiştir. Alınlık bölümünde, güç ve koruyuculuğu simgeleyen kozalak motifi yer almaktadır. Resim alanında, başparmakları birbirine temas edecek şekilde çapraz konumlandırılmış eller betimlenmiştir. Alınlığın üzerinde sekiz satır halinde Grekçe yazıt bulunmaktadır.

Bilgi Formu 6

Görsel 6: Sütun kaidesi ve çizimi (Ergün, 2024).

Müze Envanter No:813

Eserin Adı: Sütun Kaidesi/ Bazalt

Dönemi: -

Ölçüsü: Gen:59cm, Çap:42cm

Bulunduğu Yer: Çatlakkapı Sok. Kastamonu

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

Müze Geliş Tarihi:30.12.1987

Müze Geliş Şekli: Buluntu

Müzedeki Yeri: Bahçe, kuzeydoğu

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Kırmızı renkli taştan yapılmış olup, üst kesimi kareye yakın, yuvarlak, aşağı kesiminde iki sıra ve üst iki kenarında iki sıra üçgen kabartma bulunmaktadır.

Bilgi Formu 7

Görsel 7: Ostotek ve çizimi (Ergün, 2023).

Müze Envanter No: 261

Eserin Adı: Ostotek/Taş Lahit

Dönemi: -

Ölçüsü: B:56,5cm, K.B:73,5 K.E:60,3 L.E:54,3cm L.U:70cm

Bulunduğu Yer: Zonguldak/Bartın

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

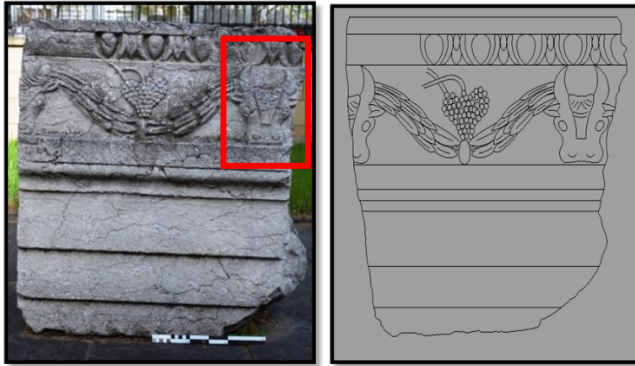
Müzeye Geliş Tarihi: 29.08.1951

Müzeye Geliş Şekli: Bağış

Müzedeki Yeri: Taş eserler salonu

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Lahitin köşelerinde Bukranionlar vardır. Etrafı girlandlarla çevrili olan ostotekte kısa kenarlarda rozet ve Medusa, uzun yüzlerde ise üzüm salkımı ve tabula yazıtının içinde 5 satır Grekçe yazı yer alır. Lahitin kapağı semerdam çatılıdır. Alt kenarı kırıktır.

Bilgi Formu 8

Görsel 8: Lahit parçası ve çizimi (Ergün, 2023).

Müze Envanter No:22

Eserin Adı: Lahit Parçası/Taş

Dönemi: Roma

Ölçüsü: Yüksek:83cm. Gen:70,5 cm Kal:26 cm

Bulunduğu Yer: -

Bulunduğu Müze: Kastamonu Arkeoloji Müzesi

Müze Geliş Tarihi: -

Müze Geliş Şekli: Bağış

Müzedeki Yeri: Kuzey bahçe doğu

Motif ve Kompozisyon Özellikleri: Sandukanın bir tarafı mevcut olup sağ tarafı kırılmış ve kaybolmuştur. Lahit parçasının mevcut olan kısmında yer alan Girlandın iki tarafında bukranion ve ortasında üzüm salkımı tasvir edilmiştir. Üst kısmında yumurta ve boncuk dizisi, alt kısmında ise silmeler mevcuttur.

3.2. Takı Tasarımı ve Uygulamaları

Bu bölümde, çalışmanın kapsamı doğrultusunda Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde bulunan taş eserlerin motif özelliklerinden esinlenerek geliştirilen takı tasarımları ve bu tasarımların uygulama süreçlerine yer verilmiştir.

Müzedeki bulunan taş eserlerdeki motiflerin takı tasarımı ve uygulama aşamaları:

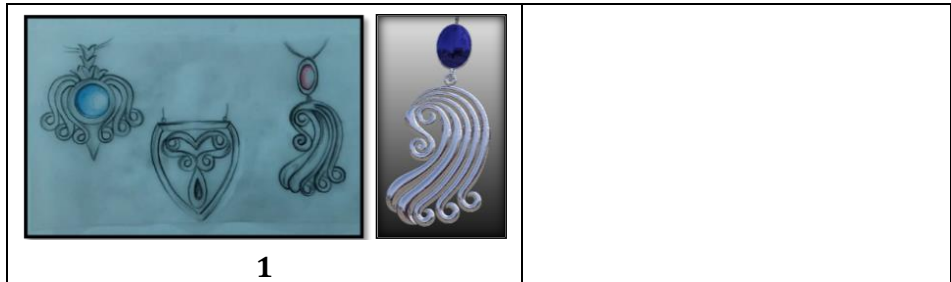
1. Esinlenen eserde yer alan motiflerden takı tasarımına yönelik eskiz çizimlerinin yapılması; bu çizimler arasından uygulanmasına karar verilen tasarımın, dijital ortama aktarılması ve Rhinoceros programı kullanılarak üç boyutlu modelleme sürecinin tamamlanması.

2. Çizim aşaması biten tasarımların, malzeme ve teknik uyumluluğu göz önünde bulundurularak kuyumculuk kabartma, seramik kabartma ve seramik elle şekillendirme teknikleri ile uygulanması.

3. Uygulama süreci tamamlanan takı tasarımına, işlevsel ve estetik bütünlüğü sağlamak amacıyla tamamlayıcı unsurlar eklenerek ürünün tamamlanması.

Tasarım 1

Görsel 1'de yer alan stel parçası üzerindeki palmet motifinden esinlenerek kolye ucu tasarlanmıştır. Tasarım, kuyumculuk kalıpla kabartma tekniği ile gümüş plaka üzerine uygulanmış, diğer kuyumculuk teknikleri ile model tamamlanmıştır (Görsel 9).

2

3

Görsel 9: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Palmet

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 50mmx30mm **Taşın Çapı:** 12x16mm

Ürünün Ağırlığı: 9.73 gr

Kullanılan Malzemeler: 30mikron gümüş plaka, lapislazuli taşı

Kullanılan Teknikler: Kuyumculuk kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Tasarım 2

Görsel 2'de yer alan friz parçası üzerindeki girland ve rozet motiflerinden esinlenilerek bir kolye ucu tasarımı gerçekleştirilmiştir. Tasarımın üretim sürecinde, kuyumculuk kalıpla kabartma tekniği ile kabartma işlemi gerçekleştirilmiş diğer kuyumculuk teknikleri ile model tamamlanmıştır (Görsel 10).

Görsel 10: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye Ucu

Ürün Adı: Güneş

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 50mmx50 mm

Ürünün Ağırlığı: 18.72 gr

Kullanılan Malzemeler: 30 mikron gümüş plaka

Kullanılan Teknikler: Kuyumculuk kalıpla kabartma tekniği

Tasarım 3

Görsel 3'te yer alan lahit parçası üzerindeki inci payet dizisi ve yumurta frizi motiflerinden esinlenilerek tasarlanmış bir kolye ucu çalışmasıdır. Tasarım gümüş plakaya kuyumculuk kalıpla kabartma tekniği ile uygulanmış ve diğer kuyumculuk teknikleri ile model tamamlanmıştır (Görsel 11).

Görsel 11: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Doğuş

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 50mmx50mm

Ürünün Ağırlığı: 13gr

Kullanılan Malzemeler: 30 mikron gümüş plaka, sedef taşı

Kullanılan Teknikler: Kuyumculuk kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Tasarım 4

Görsel 4'te yer alan mimari parça üzerindeki eşkenar üçgen ve rozet motiflerinden esinlenerek tasarlanmış bir kolye ucu çalışmasıdır. Ana gövdede yer alan motifler, seramik elle şekillendirme ve kalıpla kabartma tekniği ile oluşturulmuştur. Tasarım, kuyumculuk teknikleri kullanılarak tamamlanmıştır (Görsel 12).

Görsel 12: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Çiçek

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 8cmx3cm

Ürünün Ağırlığı: 16gr

Kullanılan Malzemeler: Seramik çamuru, sır, 30 mikron gümüş plaka, turkuaz taşı

Kullanılan Teknikler: Seramik elle şekillendirme, kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Tasarım 5

Görsel 5'te yer alan mezar steli üzerindeki kozalak motifinden esinlenerek tasarlanmış bir kolye ucu çalışmasıdır. Tasarımın ana gövdesi, seramik kalıpla kabartma tekniği kullanılarak uygulanmıştır. Çalışma, kuyumculuk teknikleriyle tamamlanmıştır (Görsel 13).

Görsel 13: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Güneş

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 80mmx40mm

Ürünün Ağırlığı: 20gr

Kullanılan Malzemeler: Seramik çamuru, sır, 30 mikron gümüş plaka, lapis taşı

Kullanılan Teknikler: Seramik kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Tasarım 6

Görsel 6'da yer alan sütun kaidesi üzerindeki geometrik motiften esinlenerek tasarlanmış bir kolye ucu çalışmasıdır. Tasarımın ana gövdesi, seramik elle şekillendirme ve kalıpla kabartma tekniği kullanılarak uygulanmıştır. Çalışma, kuyumculuk teknikleriyle tamamlanmıştır (Görsel 14).

Görsel 14: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Köşe

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 8cmx4cm

Ürünün Ağırlığı: 20gr

Kullanılan Malzemeler: Seramik çamuru, sır, 30 mikron gümüş plaka, malahit taşı

Kullanılan Teknikler: Seramik elle şekillendirme, kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Tasarım 7

Görsel 7'de yer alan ostotek üzerindeki çiçek motifi ve ostotekin üst formundan esinlenerek tasarlanmış bir kolye ucu çalışmasıdır. Tasarımın ana gövdesi, seramik elle şekillendirme ve kalıpla kabartma tekniği kullanılarak uygulanmıştır. Çalışma, kuyumculuk teknikleriyle tamamlanmıştır (Görsel 15).

Görsel 15: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Ostotek

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 6cmx5cm

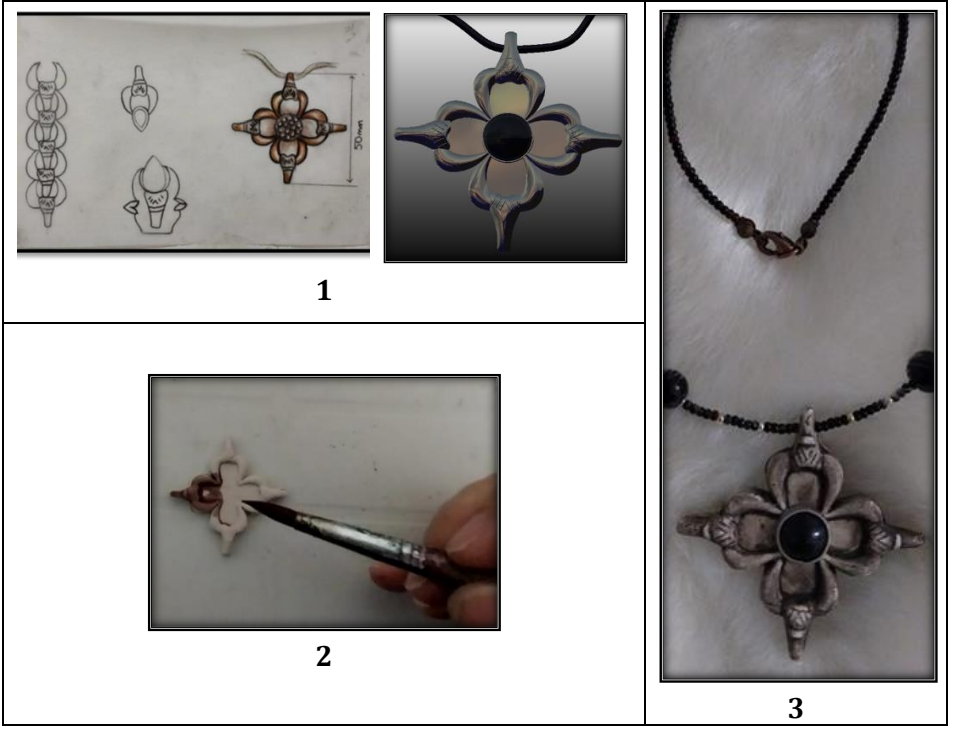
Ürünün Ağırlığı: 20gr

Kullanılan Malzemeler: Seramik çamuru, sır, 30 mikron gümüş plaka, kedi gözü taşı

Kullanılan Teknikler: Seramik elle şekillendirme, kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Tasarım 8

Görsel 8’de yer alan lahit parçası üzerindeki bukranion motifinden esinlenerek tasarlanmış bir kolye ucu çalışmasıdır. Tasarımın ana gövdesi, seramik elle şekillendirme ve kalıpla kabartma tekniği kullanılarak uygulanmıştır. Çalışma, kuyumculuk teknikleriyle tamamlanmıştır (Görsel 16).

Görsel 16: Kolye Ucu Tasarım ve Uygulama Aşamaları (Ergün, 2024).

Ürün Çeşidi: Kolye ucu

Ürün Adı: Adak

Tasarım: Birsen Ergün

Yapılış Tarihi: 24.07.2023

Ürünün Boyutları: 6cmx6cm

Ürünün Ağırlığı: 18 gr

Kullanılan Malzemeler: Seramik çamuru, sır, 30 mikron gümüş plaka, oniks taşı

Kullanılan Teknikler: Seramik elle şekillendirme, kalıpla kabartma tekniği ve mıhlama tekniği

Sonuç

Çalışmanın genel amacı, Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ndeki taş eserlerden stel, lahit ve mimari parçalardaki motif özelliklerinin incelenmesi, bu motiflerden takı tasarımları yapılarak kuyumculuk ve seramik yüzey kabartma teknikleri ile uygulamaların yapılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, müze çalışanlarından elde edilen veriler ve envanter kayıtları temel alınarak eserler hakkında bilgi formları oluşturulmuştur. İncelemeye alınan eserlerdeki motif özellikleri dikkate alınarak random yolu ile seçilen eserlerden takı tasarımları ve uygulamaları yapılmıştır.

Tarihi eserler kültürel mirasın korunması açısından önemli bir unsurdur. Bu bağlamda incelenen eserler Kastamonu ve yöresinde yaşayan

kültürler hakkında bilgi vermesi yanı sıra yeni eserlerde yorumlanarak geçmişe geleceğe taşımak, eserlerdeki motif özelliklerinin günümüzde devamlılığını sağlamak açısından önemlidir. Yapılan incelemede eserlerin çoğunun yıpranmış olduğu ve bu sürecin devam ettiği belirlenmiş; motif özelliklerinin tespiti için benzer örneklerle birlikte değerlendirme yapılmıştır.

Bu araştırmada 2 adet stel, 3 adet mimari parça, 3 adet lahit ele alınmıştır. Motif özelliklerinin incelenmesi sonucunda, lahit ve stellerde ölen kişilerin toplumsal konumu, mesleği ve inançlarını yansıtan sembolik betimlemelere yer verildiği anlaşılmaktadır. Örneğin; eserlerde sıkça rastlanan bitkisel motifler arasında yaşam ve bereketi simgeleyen palmet, güç ve koruyuculuğu simgeleyen kozalak ile kötü ruhları uzaklaştırdığına inanılan Medusa motifi, koruma ve kutsallığı simgeleyen el motifi inanca dayalı sembolik anlatımın önemli örneklerini oluşturmaktadır. Mimari parçalarda süsleme unsuru olarak yumurta frizi, boncuk dizileri ve güç, bereket ve koruyuculuğu simgeleyen bukranion motifine, zafer, bolluk, kutlama ve doğurganlık sembolü olarak kabul edilen girlandlara sıklıkla yer verildiği tespit edilmiştir. Genel olarak incelenen eserlerin Roma dönemine ait olduğu saptanmıştır. Taş eserlerdeki palmet, girland, bukranion, inci payet dizisi, yumurta frizi, eşkenar üçgen, rozet, kozalak motiflerinden esinlenerek tasarımları yapılan 8 adet kolye ucu seramik ve kuyumculuk teknikleri kullanılarak hazırlanmıştır.

Araştırma sonucunda, Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ndeki taş eserlerde yer alan motiflerin biçimsel ve anlamsal özellikleri belirlenmiş, bu motifler kuyumculuk ve seramik yüzey kabartma teknikleri kullanılarak takı tasarım ve uygulamalarına aktarılmıştır. Elde edilen bulgular, çalışmanın belirlenen amaçlarına büyük ölçüde ulaştığını ve arkeolojik motiflerin çağdaş takı tasarımı bağlamında yeniden yorumlanabilirliğini ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Akçay, T. (2007). Lahitlerin tarihsel gelişimi. *Arkeoidea Dergisi*, 5, 22-26.
- Aksoy, E. (2022). İkonografik, mitolojik ve dekoratif olarak kozalak motifi ve tekstil sanatında kullanımı. *SDÜ Art-e, Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*, 15(30), 1136-1154.
- Aydın, T. (2022). Türk halı ve kilim dokumalarında “el” motifinin izdüşümü. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 167-184.
- Aygör, E. - Kara, H. (2018). Rumi ve palmet motifleriyle süslenen I. ulusal mimarlık dönemi Konya çeşmeleri. *Tarihin Peşinde -Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19, 155-184.

- Bağlıbel, S. (2018). *Burdur arkeoloji müzesi'nden bir grup adak ve mezar steli*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Bostancı, M. - Dağsever, V. İ. (2017). Talat Mümtaz (Yaman) ve Doğruluk gazetesi'ndeki Kastamonu tarihine ait yazıları (23 Teşrin-i Evvel-22 Kanun-ı Evvel 1930). *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 30-55.
- Cebeci, A. (2018). *Yerel motif yorumları*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi.
- Çetinkaya, H. (2011). Roma ve Bizans imparatorluklarında ölüm algısı ve mezar türleri. *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 18-38.
- Diler, N. K. (1996). *Anadolu girlandlı sunakları*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Ergün, B. (2024). *Kastamonu Arkeoloji Müzesi taş eserlerdeki motiflerden yüzey kabartma teknikleri ile takı tasarım uygulamaları*. Ankara: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi.
- Kaya, E. (2017). *Türkiye müzelerinde bulunan erken Bizans dönemi (M.S. 4 – 6. yy.) İon sütun başlıkları*. Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Koch, G. (2001). *Roma imparatorluk dönemi lahitleri*. (çev.: Z. Zühre İlkgelen), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Kolancı, B.Y. (2020). Anadolu'da Roma imparatorluk dönemi mimari bloklarında Medusa bezemesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 40, 81-104.
- Kurşuncu, M. C. (2019). *Müzelerde bilgi aktarımı "Kayseri Selçuklu Uygarlığı Müzesi örneği"*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kürüm, N. (2006). *Helenistik çağ Anadolu mimarisindeki Karia bölgesinde İon kymationu'nun gelişimi*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldırım, N. (2020). Sinope kentinden boğa başlı girland bezemeli mimari bloklar. *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 28, 547-568.
- Yurtsever, A. (2017). Side'de ms 1.-3. yüzyıllar arasında yumurta-ok bezemelerinin (İon Kymationu) stilistik değişim ve gelişimi. *Anadolu, Arkeoloji, Zaman ve Mekân (Dumlupınar Üniversitesi V. Arkeoloji Sempozyumu)*, (ed. Gökhan Coşkun), 253-272, Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayıncılık.
- Elektronik Kaynaklar**
- URL-1: Vikipedi Özgür Ansiklopedi (2023). [https://tr.Wikipedia.org/wiki/Konsol_\(mimar%C4%B1k\)](https://tr.Wikipedia.org/wiki/Konsol_(mimar%C4%B1k)) (Erişim: 13.09.2023)
- URL-2: Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2024). Müze Müdürlüğü, Arkeoloji Müzesi. <https://kastamonu.ktb.gov.tr/TR-63835/muze-mudurlugu.html> (Erişim:13.02.2024)

URL-3: Kùltür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü. Kastamonu Müze Müdürlüğü, Arkeoloji Müzesi. <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44111/kastamonu-muze-mudurlugu.html> (Erişim: 24.01.2024)

Extended Summary

Kastamonu is a settlement center with cultural diversity, having been a crossroads of various civilizations. The artifacts in the Kastamonu Archaeology Museum bear the traces of these civilizations. The majority of the stone artifacts in the museum are displayed in two separate halls, one in the museum's garden and the other inside. The museum houses lion sculptures, tomb steles, and sarcophagi obtained from the region, as well as architectural elements such as columns, column bases, column capitals, and pediments. The stonework on the tombstones and architectural fragments employs carving, engraving, and relief techniques; decorative elements include plant, animal, geometric motifs, and human figures. The general aim of this study is to determine the motif characteristics on the steles, sarcophagi, and architectural fragments in the Kastamonu Archaeology Museum, and to create jewelry designs and applications inspired by these motifs. Furthermore, the study aims to create a permanent visual record of the artifacts by making drawings to protect them from deterioration and to ensure that the motif characteristics found in the artifacts are preserved for future generations. The universe of this research consists of stone artifacts from the Kastamonu Archaeology Museum, and the sample comprises motifs on sarcophagi, steles, and architectural fragments randomly selected from the museum. To achieve the study's objectives, scaled photographs of the selected artifacts were taken, inventory forms were examined, and information about the artifacts was obtained from museum staff. Eight artifacts were drawn using the Rhinoceros drawing program, and eight pieces of jewelry were designed using the motifs found on them. These designs were then implemented using jewelry and ceramic surface relief techniques. By examining the motifs on stone artifacts within the context of jewelry design, this study offers a unique and interdisciplinary contribution to the literature on the relationship between local archaeological heritage and contemporary art and design practices. The main objective of the research is to ensure the transmission of the motif characteristics of the stone artifacts in the Kastamonu Archaeology Museum to future generations and to preserve the contemporary importance of these motifs. The examination revealed that most of the pieces were deteriorated and that this process was ongoing; they were evaluated together with similar examples to determine the characteristics of the motifs. An examination of the motif characteristics reveals that sarcophagi and steles feature symbolic depictions reflecting the social status, profession, and beliefs of the deceased. For example, among the frequently encountered plant motifs, the palmette, symbolizing life and fertility; the pine cone, symbolizing strength and protection; the Medusa motif, believed to ward off evil spirits; and the hand motif, symbolizing protection and holiness, constitute important examples of symbolic expression based on belief. In architectural fragments, egg friezes, bead strings, and the bucranium motif, symbolizing strength, fertility, and protection, as well as garlands, considered symbols of victory, abundance, celebration, and procreation, were frequently used as decorative elements. Overall, the examined artifacts were determined to belong to the Roman period. Eight pendant designs, inspired by palmette, garland, bucranium, pearl sequin string, egg frieze, equilateral triangle, rosette, and pine cone motifs found in stone artifacts, were created using ceramic and jewelry techniques.

As a result of the research, the formal and semantic characteristics of the motifs found on stone artifacts in the Kastamonu Archaeology Museum were determined, and these motifs were transferred to jewelry design and applications using goldsmithing and ceramic surface relief techniques. The findings show that the study largely achieved its stated objectives and demonstrate the reinterpretability of archaeological motifs within the context of contemporary jewelry design.

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Bu çalışma için Etik Kurul Belgesi gerekmemektedir./ *An Ethics Committee Certificate is not required for this study.*

Finansman/Funding: Bu makale için herhangi bir kurum ve kuruluştan destek alınmamıştır./ *No support was received from any institution or organization for this article.*

Yapay Zekâ Kullanımı/Use of GenAI: Bu makalede yapay zekâdan yararlanılmamıştır./*GenAI was not used in this article.*

Destek ve Teşekkür/Support and Acknowledgment: Yazarların beyanı bulunmamaktadır. / *The author has not made a statement.*

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / *There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.*

Yazarın Notu/Aauthor's Note: Bu çalışma Prof. Dr. Fatma Yetim danışmanlığında Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü El Sanatları Anasanat Dalında hazırlanan Sanatta Yeterlik tezinden üretilmiştir. /*This study is based on a Master of Fine Arts thesis prepared under the supervision of Prof. Dr. Fatma Yetim at the Department of Fine Arts, Institute of Graduate Education, Ankara Hacı Bayram Veli University.*

Katkı Oranı Beyanı/Author Contributions: Bu çalışma her iki yazarın eşit katkılarıyla yazılmıştır. / *This work was written with equal contributions from both authors.*